

pital que ens ocupa, i al que fins ara ens hem referit, pogués ésser el mateix, que s'aixecava al carrer de Santa Magdalena o Sant Crist, junt a l'oratori de Santa Magdalena esmentat; i cas de no ésser així, sembla, de totes maneres, que el que pogué edificar-se després ho fou junt al que ja existia.

Escoltem, a l'efecte, el que diu Oleo sobre el particular, en la seva *Historia de Menorca*: "... a l'any 1527 s'edificà l'Hospital de malalts i d'expòsits de Ciutadella, en el mateix lloc avui està; a la golfa hi havia una làpida amb 21 de gener del 1527" ⁶. I continua dient el propi autor: "A Ciutadella hi ha un Hospital de caritat antic, però el seu frontispici és de nova construcció i té una església al costat dedicada a Santa Maria Magdalena. L'Hospital de malalts és obra moderna i forma façana amb l'anterior" ⁷.

... ..

Abans de prosseguir aquest treball precisa que esmentéssim d'altres edificis que amb caràcter provisional uns i definitiu els altres, varen servir també d'hospitals a la nostra ciutat, prestant valuosíssims i humanitaris serveis que no podem ni hem d'oblidar.

Si bé és veritat que l'any 1651, en atenció a les péssimes condicions que reunien unes barraques utilitzades com a llatzaret en aquella època de tristes recordances, en què la nostra ciutat fou víctima d'una terrible i cruel epidèmia ⁸ importada de la veïna illa de Mallorca, es va habilitar com a hospital el convent de Sant Francesc ⁹ amb tot i les primeres notícies que tenim de l'existència d'un altre establiment que pugui ésser considerat com a veritable hospital ¹⁰, es remunta per l'any 1709, en la qual data sembla que es va fundar la "Casa i Hospici de Sant Antoni de Viana", a l'església de Santa Rosalia, situada a les afores de l'esmentada població menorquina i

⁶ Oleo: "Historia de Menorca". Tom. I, pàg. 359.

⁷ Oleo: "Historia de Menorca". Tom II, pàg. 626.

⁸ A la mateixa alludeix un antic quadro, que existeix a l'interior de l'església de Sant Antoni d'aquesta ciutat, la qual epidèmia va durar des de 1651 a 1653.

⁹ Des de febrer del 1708 al 1809 va ésser habilitat com a Hospital Militar.

¹⁰ És necessari fer constar que en 1633 s'havia fundat una casa-hospital d'orfes, utilitzant per aquest fi la casa de Mossèn Antoni Alberti, que estava al costat de l'enderrocada església de Ntra. Sra. dels Dolors, i ocupava part de l'illa de cases de la família Sintes i Sagreras, en la placeta del Rosari.

en l'erm que el Rei Sanxo li havia atorgat l'any 1315.

Entre altres documents, que podríem esmentar ¹¹, per a demostrar que la dita casa era també hospital, farem esment del memorial que els propis antonins varen presentar a la Universitat General amb motiu de cert disgust que tingueren amb una Universitat forastera, no gaires anys després del citat anteriorment, el qual document entre altres coses diu: "*Que en la mateixa casa he troban los forasters tot género de abrigo i consueto, en atenció qu'es un hospital general per tots los tocats de gangrena maligna i foch del Sant; per manera que los suplicants, per rahó del quart vot que profesan de hospitalitat, tenau obligació precisa de mantenir en cura qualsevol malalt de tota la isla tocats de foch de Sant Antoni; y en cas de que algun de estos fos incurable o quedàs manco de algun membra e imposibilitat de alimentarse, tenen obligació precisa de alimentarlo, calsar y vestir tot el temps de la sua vida.*"

L'incompliment de determinats requisits estipulats en 1696 féu que la superioritat privés els antonins de la gràcia de demanar almoïna pel sosteniment de la casa; això contribuí, com diu Oleo, "a què els naturals del país es veiessin desairats en no ésser admesos en l'hospital dels PP. Antonins.

Encara que no ens hagi estat possible de deturar-nos a averiguar el temps que va durar l'estat de coses que hem assenyalat, és de suposar que amb l'interès i la necessitat que hi havia de col·locar en primer terme la qüestió entaulada ¹², tingué que resoldre's ràpidament, seguint després, els esmentats religiosos, prestant el servei hospitalari a ells encomanat.

I d'aquesta manera i forma continuaren amb tota seguretat fins que en 1791 i en virtut d'una butlla de S. S. Pius VI, expedida el 17 de desembre del 1776, fou suprimida l'orde de Sant

¹¹ A últims del 1763, el Molt I. Vivari general, a petició del Governador Mr. Jonshtn, va enviar-li una llista dels clergues i d'altres religiosos existents a Menorca i en ella anava inclosa una relació dels corresponents a la "Casa i Hospital de Sant Antoni". Aquesta església es constituí en gratitud en acabar-se l'epidèmia.

¹² El motiu d'aquesta qüestió fou que els monjos de Sant Antoni varen investir amb l'hàbit de l'orde a dos forasters en lloc d'haver-se limitat a realitzar l'alludida cerimònia, únicament amb els sol·licitants de la localitat.